هفته نامه
دهقان

کورنیو تولیداتو څخه ملاتړ، د اقتصادي خپلواکی پر لور گام
حمایت از تولیدات داخلی، گامی به‌سوی استقلال اقتصادی

هفته‌نامه دهقان، شماره هشتادویکم، شنبه ۲ قوس ۱۳۹۸

یک سردخانه‌ی بزرگ محصولات زراعتی در کابل به بهره‌برداری سپرده شد

در این شماره بخوانید:

باغداران بلخ: حاصلات املوک ما ۲۰ درصد افزایش..
۳

دهلمند داملوکو بڼونه ښه پایله ورکړې
۳

زراعت و سرچشمه‌های آبی غور باستان
۵

سرکال دمیدان ورډگوله بڼونو څه باندې...
۶

هرات کې یو ۵۰۰ ټنې سړه‌خونه گټې اخیستنې ته وسپارل شوه

ښاغلي دراني وویل:
«د هیواد له ټولو پانگوالو غواړو چې په ملي پروسو کې د ونډې اخیستلو په پار دې گام وچت کړي، نه یوازې خپل ځان ته بلکې ټولو هیوادوالو ته اساسي کارونه وکړي.»

گپ دهقان

جرقه‌های امید

در جریان کم‌تر از دو هفته‌ی اخیر، ما شاهد بهره‌برداری از دو سردخانه‌ی بزرگ و معیاری در دو شهر کلان افغانستان، کابل و هرات بوده‌ایم. سردخانه‌ی شرکت «زیارت‌جایی» که به حمایت مؤسسه‌ی باغداری تجارتی و بازاریابی زراعتی «CHAMP/USAID» و توسط سکتور خصوصی ساخته شده و ظرفیت نگهداری ۵۰۰ تن تولید را دارد. در ساخت این سردخانه ۳۰۰ هزار دالر سرمایه‌گذاری شده است.
هم‌چنان روز پنج‌شنبه سردخانه‌ی شرکت «سفیدچهر» در کابل به بهره‌برداری سپرده شد. این سردخانه ظرفیت نگهداری دو هزار تن محصول زراعتی را دارد که همین اکنون یک‌هزار تن سیب در آن نگهداری می‌شود. در ساخت این سردخانه، حدود دو میلیون دالر سرمایه‌گذاری شده است.
وزیر زراعت در مراسم بهره‌برداری از سردخانه سفیرچهر در کابل و همایش بهره‌برداری از سردخانه‌ی «زیارت‌جایی» از هر دو شرکت خصوصی سرمایه‌گذار و نیز مؤسسه‌ی باغداری تجارتی و بازاریابی زراعتی «CHAMP» که شرکت زیارت‌جایی را همکاری کرده است، سپاس‌گزاری کرد و از دیگر سرمایه‌گذاران نیز خواست که در بخش‌های گوناگون زراعت، سرمایه‌گذاری کنند، زیرا پایداری بیش‌تر دارد.
واقعیت امر این است که برای کشورهای تولیدکننده‌ی محصولات زراعتی مثل افغانستان، داشتن زیربناها برای نگهداری این تولیدات ارزش‌مند و نیاز اساسی توسعه است. سوگ‌مندانه وزارت زراعت، امکانات کافی برای ساخت زیربناها در بخش سردخانه را نداشته است. با آن که وزارت زراعت، طرح و دیزاین و پیش‌برنامه‌های ساخت هشت سردخانه‌ی معیاری پنج هزار تنی را تکمیل و نهایی کرده، اما اگر در سال آینده نیز پیشنهاد بودجه‌ی ساخت این سردخانه‌ها شامل بودجه نگردد و برای عملی‌شدنش بودجه‌ای مد نظر گرفته نشود، ساخته نخواهند شد.
با آن هم وزارت زراعت با امکانات دست‌داشته‌اش، پی هم به دست‌گیری دهقانان پرداخته و آنان را در مراحل مختلف یاری رسانده است. از این میان، ساخت سه هزار و ۱۷ ذخیره‌خانه یا سردخانه‌های صفرانرژی، در کشور برای دهقانان فعال‌اند. این ذخیره‌خانه‌ها در کل، ظرفیت نگهداری ۱۱۰ هزار و ۴۳۰ متریک تن محصول زراعتی را دارند که بیش‌تر پیاز و کچالو و انار را نگهداری می‌کنند. در ساخت مجموع این ذخیره‌خانه‌ها تا این دم، بیش‌تر از ۵۰ میلیون دالر هزینه شده است.
اما باید واقعیت امر را پذیرفت که این امکانات کوچک، برای تولیدات افغانستان کافی نیستند. به همین خاطر، نصیراحمد درانی وزیر زراعت، بارها از سکتور خصوصی خواسته بود و می‌خواهد که در توسعه‌ی زراعت و معیاری‌سازی تولید، پروسس، نگهداری و صادرات آن، سهم بگیرند؛ زیرا به پایداری کاروبار خودشان و اقتصاد کشور، می‌انجامد. اگر این مأمول به دست نیاید، دولت افغانستان برای توسعه‌ی زراعت و رشد اقتصادش، کار دشواری خواهد داشت.
با این همه، اما جرقه‌های اخیر در هرات و کابل در ساخت دو سردخانه‌ی معیاری که به بهره‌برداری سپرده شدند، نشان می‌دهد که درهای توسعه به روی زراعت و رشد پایدار اقتصاد به روی کل افغانستان در حال باز شدن است. افغانستان با طی این مسیر، می‌تواند به مراحل بهتر رشد و توسعه زراعتی برسد و در نهایت دارای اقتصاد پایدار و خودکفا گردد.

لغمان کې د بڼوالۍ څنځیري ارزښت د پراختیا پروژې چارې پیل شوې

لغمان کې د «بڼوالۍ څنځیري ارزښت پراختیا» د پروژې چارې رسماً پیل شوې.
دغه پروژه د زېربناوو د ودې او ښه کولو او د بڼوالۍ د محصولاتو د څنځیري ارزښت په موخه د هېواد په ۱۱ ولایتونو کې پلي کېږي.
په هغه غونډه کې، چې په همدې موخه جوړه شوې وه د لغمان والي محمد اصف ننګ ددغې پروژې په پیل خوښي څرګنده او ډاډ یې ورکړ چې، دوی به دې ولایت کې د کرنې په برخه کې ګټې نورې پروژې هم پیلوي.
ښاغلي ننګ زیاته کړه، چې دلغمان ټولې پروژې ولس محوره دي اودوی به د بڼوالۍ دغه پیل شوې ستره پروژه هم په ښه ډول بشپړوي.
ددې پروژې لومړي پړاو د ۷۵ میلیونه

امریکایي ډالرو په لګښت د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د پراختیایي استراتیژۍ پر اساس د شپږو کلونو په ترڅ کې د کابل، میدان وردګ، غزني، پکتیکا، پکتیا، خوست، لوګر، ننګرهار، بامیان، کنړ او لغمان په ولایتونو کې پلي کېږي.
دغه پروژه، چې په افغانستان کې د بڼوالۍ د ودې او پراختیا په برخه کې کار کوي، د اسیايي پراختیایي بانک له خوا تمویلېږي.
یاده پروژه د متوازن اقتصادي ودې او ټیکاو په برخه کې اغېزناک تمامېږي، چې عمده اغېزې به یې د بڼوالۍ د تولید د معیاري کولو ترڅنګ بڼوالۍ محصولاتو ته بازارموندنه او د محصولاتو د ارزښت لوړولو په برخه کې دي.
په پام کې ده، چې ددې پروژې له لارې د بازارموندې په برخه کې د ورتیالوړولو له لارې سیمه ییز سوداګرۍ ته وده او پراختیا ورکړل شي، د تطبیقي څېړنو او د غوره کرنیزو توکو په استفادې سره د کرنیزو محصولاتو تولید عصري شي، عصري اومدرنې ګلخونې جوړ شي، د کرنې په برخه کې کرنیز تاسیسات جوړ شي، د افغانستان د بڼوالۍ محصولاتو ته وده ورکړي او تر ټولو مهمه داچې دغو محصولاتو لپاره سوداګریز نوم یا (برنډ) جوړ کړي.

توزیع ۴۶۴ تُن تخم اصلاح‌شده گندم و کود کیمایی برای دهقانان هرات

نصیراحمد درانی وزیر زراعت، آبیاری و مالداری در حاشیه‌ی سفرش به هرات، روند توزیع ۴۶۴ تن تخم اصلاح‌شده گندم و کود کیمایی برای دهقانان این ولایت را افتتاح کرد.
پروژه «SARD» وزارت زراعت، آبیاری و مالداری مسوولیت تهیه این مقدار کود کیمیایی و تخم اصلاح‌شده گندم را برای دهقانان به دوش دارد.
تخم اصلاح‌شده و کود کیمیایی یادشده

برای دو هزار و ۳۲۰ دهقان در ولایت هرات توزیع شد. ارزش مجموعی این کمک‌ها به ۱۶ میلیون و ۷۸۶ هزار افغانی می‌رسد.
باید گفت که هم‌چنان وزارت زراعت، آبیاری و مالداری برای حمایت از دهقانان ولایت هرات، پلان دارد تا در چارچوب برنامه‌ی ملی توزیع تخم‌های اصلاح‌شده‌ی گندم، یک‌هزار و ۱۰۰ تن تخم اصلاح‌شده را برای ۲۲ هزار دهقان دیگر ولایت هرات توزیع کند.

لغمان کې د غنمو ۳۰ نندارېزې قطعې جوړېږي

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت لغمان کې د غنمو ۳۰ نندارېزې قطعې جوړوي.
په همدې موخه د لغمان د کرنې ریاست له خوا د یادو نندارېزو قطعو د جوړولو په پار پر بزګرانو د غنمو اصلاح شوي تخمونه، کیمیاوي سرې او د مقایسوي کښت په پار پر دوي سیمه ییز تخمونه هم وېشل شوي دي.

ددې برنامې په اساس په دې ولایت کې د غنمو د پرمختللو لارو چارو د ترویج په پار د غنمو ۳۰ نندارېزې قطعې جوړېږي.
د لغمان د کرنې ریاست وایي، چې دغنمو دغه نندارېزې قطعې د کتار په ډول په ازمایښتي بڼه کرل کېږي، چې موخه یې د بزګرانو عامه پوهاوي او د حاصلاتو زیاتوالي ده.
د غنمو په دغو نندارېزو قطعو کې بزګرانو ته د غنمو د پرمختللي کرکېلې او د کروندو د مناسبې پالنې لارې چارې هم ښودل کېږي.

قطعات نمایشی جدید گندم در سرپل ساخته می‌شود

تخم اصلاح شده‌ی گندم و کود کیمیاوی به منظور ایجاد قطعات نمایشی جدید گندم در ولایت سرپل به ۳۶ دهقان پیش‌قدم در این ولایت، توزیع شد.
به هریک از دهقانان ده کیلوگرام تخم

اصلاح شده، ۱۲.۵ کیلوگرام تخم گندم محلی، پنجاه کیلوگرام کود کیمیاوی سفید و ۲۵ کیلوگرام کود سیاه توزیع شده است. این قطعات نمایشی به شکل مقایسوی قطاری و سیستم محلی کشت می‌شود.

پکتیا کې د جلغوزې او غوزانو د ځنګلونو د بیارغونې په پار کورنۍ قورېې جوړېږي

د پکتیا د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست د دې ولایت د طبیعي ځنګلونو د خوندي کولو او بیا رغونې په پار هلې ځلې کرندي کړې دي، په همدې موخه د پکتیا ولایت د جلغوزیو او چهارمغزو د ځنګلونو د بیارغولو په پار د ددې ولایت د ښواک ولسوالۍ خلکو ته د ۷۲ کورنیو قوریو د جوړولو د پروژو چارې رسماً پیل شوې.
په ښواک کې د ۷۲ کورنیو قوریو د جوړولو په پار پر هر قوریه لرونکي ۳۳.۷ کیلو دچهارمغزو تخم، دوه کیلو د جلغوزې تخم، ۱۳ کیلوګرامه سپینه سره، ۱۳ کیلوګرامه توره سره، یو دانه پلاستیکي اوبه شیندونکي، دوه دانې بیلچې او لاستي، دوه دانې د خشاوې وسایل، ۳۲ متره پلاستیک، یو کیلو تار، یو دانه ۱۰ لیتره د درمل شیندلو ماشین، یو لیتر د ناروغیو او آفاتو د کنټول درمل او ۱۸ دانې پلاستکي کڅوړې ووېشل شوې.
د پکتیا د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست وایي، چې دوی په دې ولایت کې د جلغوزیو او غوزانو «چهارمغزو» د ځنګلونو د بیارغونې په پار هلې ځلې کوي او د دغو ځنګلونو د بیارغونې په پار یو شمېر قوریه لرونکو ته روزنیز پروګرامونه هم جوړ کړي او ترڅنګ یې په دې ولایت کې د جلغوزې او غوزانو قورېې هم جوړې کړې دي. د یادو چارواکو په خبره ددې ولایت په اوو ولسوالیو کې د جلغوزو او چهارمغزو ۴۲۵ قورېې جوړېږي.
ددغو ۴۲۵ قوریو له ډلې ۳۶۰ هغه یې د کرنې ریاست له خوا د ښواک، ګرده څېړي، ځمګني، ځاځي اریوب او جانیخېلو ولسوالیو کې او ۶۵ نور یې د کرنې وزارت د ټولنې په کچه د ځمکې او ځنګلونو د تلپاتې مدیریت پروژې (FAO/GEF) په همکارۍ د سید کرم او احمد اباد په ولسوالیو کې جوړېږي.
پکتیا د افغانستان د جلغوزیو او چارمغزو د ځنګلونو له برخمنو ولایتونو څخه دي، چې د دغو ځنګلونو یوه برخه له منځه تللې، خو اوس د کرنې وزارت د جلغوزیو ځنګلونو د بیا رغونې په هڅه کې دي.
□

باغداران بلخ:
حاصلات املوک ما ۲۰ درصد افزایش یافته است

باغداران و مسوولان فعال در بخش باغداری در ولایت بلخ، خبر از حاصلات بی‌سابقه باغ‌های املوک می‌دهند.

شماری از باغداران که باغ‌های‌شان به همکاری پروژه‌ی ملی باغداری و مالداری وزارت زراعت ساخته شده از حاصلات به دست آمده از باغ‌های املوک‌شان زیاد خرسند اند و می‌گویند به تناسب سال‌های گذشته حاصلات باغ‌های‌شان بالاتر از ۲۰ درصد در سال جاری افزایش یافته است.

شماری از این باغداران در ولایت بلخ گفته‌اند که امسال توانسته‌اند نزدیک به دو هزار سیر از یک جریب باغ املوک حاصل بگیرند که این رقم به تناسب سال‌های قبل افزایش بیش‌تر از ۲۰ درصد را نشان می‌دهد.

املوک از جمله میوه‌هایی است که اگرچه در حالت نارس رفع حاصل می‌شود، ولی اگر آن را در دمای معمولی اتاق قرار دهید، به مرور زمان پخته، نرم و شیرین

املوک سرشار از ویتامین‌های B۱، B۲، B۳ و ویتامین C است. این میوه همچنین مواد معدنی مختلف مورد نیاز بدن را مانند کلسیم، گوگرد، آهن، فاسفورس، منیزیم و پوتاشیم نیز دارد، از همین لحاظ، برای رشد و نموی کودکان بسیار مفید شناخته شده است.

دریافت‌های وزارت زراعت نشان می‌دهد که این میوه از نظر اقتصادی نیز برای باغداران بسیار مفید تمام شده است، چنان‌که شماری از باغداران تاکید دارند که توانسته‌اند از حاصل یک جریب باغ‌شان بالاتر از ۳۰۰ هزار افغانی پول به دست بیاورند.

این باغداران ضمن تمجید از فعالیت‌های پروژه ملی باغداری و مالداری وزارت زراعت، بر ادامه‌ی این همکاری‌ها همراه‌شان تاکید کردند.

دریافت‌های وزارت زراعت نشان می‌دهد که این میوه از نظر اقتصادی نیز برای باغداران بسیار مفید تمام شده است، چنان‌که شماری از باغداران تاکید دارند که توانسته‌اند از حاصل یک جریب باغ‌شان بالاتر از ۳۰۰ هزار افغانی پول به دست بیاورند.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، از طریق پروژه‌ی ملی باغداری و مالداری «NHLP»اش، از چندین سال به این‌سو هزاران جریب باغ معیاری میوه‌های مختلف را در زون شمال، به ویژه ولایت بلخ ایجاد کرده است. یکی از این میوه‌ها، املوک است. در ترویج این میوه، نژادهای تاجیکی و پاکستانی املوک توسط پروژه‌ی ملی باغداری و مالداری وزارت زراعت ترویج می‌شود.

هرات کې یو ۵۰۰ ټنی سړه خونه
ګټې اخیستنې ته وسپارل شوه

۲۷ لړم ۱۳۹۸

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزیر نصیر احمد دراني هرات ولایت ته د خپل سفر په ترڅ کې، په دې ولایت کې د کرنیزو توکو یوه معیاري سړه خونه چې د ۵۰۰ ټنه کرنیزو توکو د ساتنې ورتیا لري ګټې اخیستنې ته وسپارل.

دغه سړه خونه د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت له خوا د سوداګریز بڼوالۍ او کرنیز بازارموندنې موسسې «CHAMP»او د امریکا متحده ایالاتو نړیوال پراختیایي ادارې «USAID»په همکارۍ یوې کورنۍ پانګوال ته جوړه شوې ده.

په هغه غونډه کې، چې ددې سړې خونې د ګټې اخیستنې په موخه جوړه شوې وه د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزیر نصیر احمد دراني له « زیارت‌جایي » خصوصي شرکت چې، ددې سړې خونې د جوړولو په پار د «سب سایډي» په ډول کار کړي او د سوداګریز بڼوالۍ او کرنیز بازارموندنې له موسسې نه مننه وکړه.

هغه ددې موسسې کړنې ارزښتناکې وبللې.

ښاغلي دراني وویل: «د هېواد له ټولو پانګوالو غواړو چې په ملي پروسو کې د ونډې اخیستلو په پار دې ګام وچت کړي، نه یواځې خپل ځان ته بلکې ټولو هېوادوالو ته اساسي کارونه وکړي.»

په ورته وخت کې د زیارت‌جایي شرکت مرستیال عبدالله وهاب‌زداه چې ددې سړې خونې مالکیت لري، ددې سړې خونې د اهمیت په هکله وویل: «دغه سړه خونه د تازه او وچو مېوو د ساتنې په برخه کې ډېر زیاد اهمیت لري، موږ کولای شو، چې له دې سړې خونې څخه د انګورو او نورو مېوو په ساتنه کې ګټه پورت کړو او ددې سړې خونې په جوړولو کې د کرنې وزارت له همکاریو مننه کوو.»

دغه سړه خونه د ۳۰۰ زره امریکایي ډالرو په ارزښت جوړه شوې ده. ددې سړې خونې د جوړولو ۵۰ سلنه لګښت د پانګوال شرکت او ۵۰ سلنه نور یې د «CHAMP»» موسسې په همکارۍ د کرنې وزارت له خوا ورکړل شوې ده.

ښاغلي دراني وویل: «د هېواد له ټولو پانګوالو غواړو چې په ملي پروسو کې د ونډې اخیستلو په پار دې ګام وچت کړي، نه یواځې خپل ځان ته بلکې ټولو هېوادوالو ته اساسي کارونه وکړي.»

د هلمند د املوکو بڼونه ښه پایله ورکړې

جمعه گل اشرفی

د هلمند د کرنې رییس وویل، چې دهلمند په کچه په شاوخوا ۲۵ جریبه ځمکه کې د املوکو بڼونه جوړ شوي دي، چې هر جریب یې د شاوخوا اته متریک ټنو په حاصل ورکولو سره یې سږنۍ حاصلات ۲۰۰ ټنو ته رسیږي.

د هلمند دکرنې، اوبولگولو اومالداری ریاست چارواکي وایي، چې په دې ولایت کې د نورو مېوو ترڅنگ د املوکو بڼونه هم ډېره ښه پایله ورکړې. دهلمند د کرنې ریاست له خوا ددې ولایت په څېړنیز فارم کې پر یوشمېر نوو نباتاتو څېړنې شوې وې، چې له دې ډلې د املوکو نیالگې هم په توافقي ډول تر څېړنې لاندې نیول شوې وې او وروسته د بزگرانو په واک کې ورکړل شوې وه، چې اوس یې د بڼونو حاصل د قناعت وړ دي. د املوکو ونه د پیوند کولو له لارې ډېرېږي، تر نهو مترو پورې جگېږي. که ښه پاملرنه ورته وشي تر سلو کلونو پورې ژوند کولی شي. د املوکو ونه د لومړي ځل لپاره په جاپان کې لیدل شوې ده.

د هلمند د کرنې، اوبولگولو او مالداری رییس زلمي الکو وویل، دوي هلې ځلې کوي چې په دې ولایت کې د کوکنارو د کرکېلې د مخنیوي په پار بزگرانو ته نوي ارزښت لرونکي کرنیزې توکي ور وپېژني.

ښاغلي الکو وویل، په همدې موخه ددې ولایت په څېړنیز فارم کې د املوکو نیالگې اېښودل شوې او پرې څېړنې وشوې.

هلمند د هغو ولایتونو له ډلې څخه دي چې، پراخه کرنیزې ځمکې، پریمانه اوبه او ښه هوا لري. ددې ولایت خاوره د هر ډول ونو او بوټو لپاره مناسبه ده. په همدې موخه دهلمند د کرنې اداره په پام کې لري، چې سږکال ځمکوالو لپاره د املوکو ۵۰ جریبه نوي بڼونه هم جوړ کړي.

د هلمند د کرنې رییس وویل، چې دهلمند په کچه په شاوخوا ۲۵ جریبه ځمکه کې د املوکو بڼونه جوړ شوي دي، چې هر جریب یې د شاوخوا اته متریک ټنو په حاصل ورکولو سره یې سږنۍ حاصلات ۲۰۰ ټنو ته رسیږي.

د ښاغلي الکو په خبره تېر کال ددې ولایت په ۱۰ جریبه ځمکه کې د املوکو بڼونه جوړ شوې وه، خو سږکال یې شمېر ۲۵ جریبو ته پورته شوې او روان کال کې به په دې ولایت کې د املوکو ۵۰ جریبه نوي بڼونه هم جوړ شي.

هغه دغه راز وویل، چې د هلمند د نیالگیو د تولید ټولنه دامهال په دې ولایت کې د املوکو دوه زره نیالگي روزلي دي، چې سږکال پیوند شوي او کال ته به د کرلو په پار چمتو شي.

د هلمند دکرنې، اوبولگولو او مالداری ریاست په دې ولایت کې د بزگرانو د ملاتړ او د کوکنارو د کرکېلې د بدیل پیداکولو په پار تل هلې ځلې کوي او په دې برخه کې یې گڼ بریالي پروگرامونه هم پلي کړي دي.

د هلمند د ناد علي ولسوالۍ یو تن بڼوال حاجي سیدعمر چې د املوکو بڼ لري وایي، چې د املوکو بڼونو جوړول د مخدره توکو د کرکېلې د له منځه وړولو پر وړاندې غوره بدیل کښت دي.

هغه چې د هلمند د لښکرگاه په بازار کې د خپل بڼ املوك خرڅول وویل، چې د املوکو له بڼ سره یې اقتصادي وضعیت ښه شوي او هیله لري، چې راتلونکې کې یې عواید تر دې لا ډېر شي. حاجي سیدعمر زیاته کړه: «د املوکو بڼ زما په ژوند کې لوي بدلون راوستي او د نورو کلونو په پرتله به سږکال ډېرعاید ترلاسه کړم. خوښ په دې یم چې حلال کښت او حلاله گټه کوم، چې د هر مسلمان وجیبه ده.»

د هلمند دکرنې ریاست دکرنې وزارت د ښوالۍ او مالداری ملي برنامې په همکارۍ په پام کې لري، چې په دې ولایت کې د املوکو او نورو مېوو ډېر شمېر بڼونه جوړ کړي.

د هلمند دکرنې، اوبولگولو او مالداری ریاست په دې ولایت کې د بزگرانو د ملاتړ او د کوکنارو د کرکېلې د بدیل پیداکولو په پار تل هلې ځلې کوي او په دې برخه کې یې گڼ بریالي پروگرامونه هم پلي کړي دي.

د املوك روغتیایي گټې:

املوك هغه مېوه ده، چې د منې په موسم کې پخېږي. دغه مېوه چې نن سبا په بازار کې ښه ډېره پیدا کېږي بې شمېره گټې لري.

املوك د وېټامین (اې، بي، سي) تر ټولو ښه سرچینه ده، چې د زړه او سرطان له ناروغیو مو ژغوري.

املوك په وېټامین (اې، بي، سي) سربېره کلیسم او فاسفور هم لري. په املوکو کې شته قندي مواد د هغه کسانو لپاره، چې د شکرې په ناروغۍ اخته دي کوم زیان نه لري.

املوك په درماني ځانگړنو کې سرو (رومي) بانجانو ته ورته دي، په کې شته انتي اکسیدان یې د دې لامل کېږي، چې د زړه او سرطان ناروغۍ له منځه یوسي. دا چې املوك د وېټامین سي او بتاکاروتن ښه سرچینه بلل کېږي د بدن دفاعي سېستم پیاوړي کوي او لوړ غذایي ارزښت لري.

اِملوك د انسان د ژر زړېدو مخه نیسي، په کُلمو کې د قبضیت او التهاب مخنیوي کوي، چې په خامه او پخه بڼه خوړل کېږي. د املوکو خوند تر پخېدو مخکې یو څه تریخ وي.

په سل گرامه یا یوه عدد املوك کې له ۷۹ نیولې تر ۸۰ کالوري انرژي شته وي. په یوه عدد املوك کې لږ تر لږه ۱۱ ملي گرامه وېټامین سي شته. دغه راز املوك ۲۷۱۰ واحده تقریباً (۰,۶۶۷ ملي گرامه) وېټامین (اې) لري، چې د ورځې په اوږدو کې یوازې د یوه دانه املوکو خوړل د بدن د اړتیا وړ نیم وېټامین (اې) پوره کولی شي.

املوك په خپل ترکیب کې یو ډول رنگ لرونکې دانې لري او دغه دانې د وېټامین (سي او اې) ښکارندویي کوي د زړه او سرطان ناروغیو مخه نیسي. له همدې کبله د منې په فصل کې ټولو ته د املوکو د خوړلو سپارښتنه کېږي.

تولیدعسل درتخار۳۰درصدافزایش یافته‌است

شجاع‌الحق نوری

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری تخار خبر می‌دهد که تولید عسل این ولایت نسبت به سال گذشته ۳۰ درصد افزایش یافته است.

سراج‌الدین مهربان رییس اداره زراعت، آبیاری و مالداری تخار می‌گوید که تولید عسل این ولایت امسال به بیش از ۱۰۰ تن رسیده است.

به گفته وی کیفیت عسل تخار بهتر بوده، از همین خاطر علاقه‌مندان خرید آن هم در داخل و هم در خارج زیاد اند. «عسل تخار خوش‌کیفیت است. از همین خاطر مشتریان آن در داخل کشور خیلی زیاد می‌باشد. در ضمن به کشورهای امارات متحده عربی و پاکستان نیز صادر می‌شود.»

آقای مهربان می‌گوید که تعداد زنبورداران این ولایت به ۴۰۰ تن می‌رسد که ۳۰۰ نفر آن زیر چتر انجمن‌های زنبورداری فعالیت می‌کنند و متباقی به صورت انفرادی مصروف زنبورداری‌اند.

رییس زراعت ولایت تخار می‌گوید: «تعداد صندوق‌های زنبور در تخار به نُه هزار می‌رسد، خوش‌بختانه امسال ۳۰ درصد در تولید عسل افزایش داریم، سال گذشته ۷۰ تن حاصل گرفته بودیم، پرورش زنبور بیش‌تر در ولسوالی‌های رستاق، فرخار، ورسج، دشت قلعه، کلفگان و تالقان مرکز این ولایت، صورت می‌گیرد.»

مشورت‌های تخنیکی، اقلیم مساعد، بلند رفتن آگاهی زنبورداران، افزایش علاقه‌مندی مردم از شاخص‌ترین مواردی‌اند که سبب افزایش تولید عسل شده است.

هر کیلو عسل تخار بازار محلی به قیمت ۵۰۰ افغانی و در بازارهای بیرونی بالاتر از آن فروخته می‌شود.

عسل ولایت‌های شمال‌شرق شهرت فراوانی دارد. این ولایات با داشتن بستر مساعد چون هوای پاک، خوراکه طبیعی زنبورها و فعالیت خسته‌گی‌ناپذیر دهقانان سبب شده که عسل خوش‌کیفیتی به بازارها عرضه کنند، تخار یکی از این ولایت‌ها است.

عسل از عمده‌ترین تولیدات داخلی کشور است که منبع درآمد خوبی برای تولیدکننده‌گان آن می‌باشد. در سال‌های اخیر فعالیت‌های چشم‌گیری برای پیش‌رفت صنعت زنبورداری صورت گرفته است.

هم‌چنان از گذشته تا کنون از عسل در درمان بسیاری از بیماری‌ها استفاده شده است. مهم‌ترین خاصیت عسل، ضد میکروبی بودن آن است. در حالی که عسل یک ماده کاملاً خوراکی است و بایستی محیط خوبی برای پرورش میکروب‌ها باشد، اما میکروب‌ها در معرض عسل نابود شده و اجساد آن‌ها نیز به مرور از بین می‌رود.

زراعت و سرچشمه‌های آبی غورباستان

گیتی محسنی

غور یکی از ولایات زراعتی و کوهستانی کشور است. سکتور زراعت عمده‌ترین منبع خوب تغذیه و اشتغال برای مردم این ولایت می‌باشد. نزدیک به ۸۵ فی‌صد مردم این ولایت در بخش زراعت و مالداری مشغول‌اند. از لحاظ آب هوا، این ولایت سردسیر است.

اقلیم و شرایط آب و هوا:

ولایت غور دارای اقلیم کوهستانی است که شرایط مناسب برای کشت اکثر نباتات به ویژه نباتات سردسیری را دارد. نباتات و میوه‌هایی که در این ولایت توافق و نتیجه خوب دارند عبارت‌اند از گندم، جو، نخود، کچالو، سیر، پیاز، سیب، ناک، شفتالو و زردآلو می‌باشد و توسط دهاقین به پیمانه وسیع کشت و تولید می‌گردد. از این که ولایت غور اکثر مناطقش کوهستانی و برف‌گیر است، دارای آب‌های فراوان می‌باشد که دریاهای هریرود، فراه‌رود و مرغاب از این ولایت سرچشمه گرفته و زمین‌های مسیرشان را سیرآب می‌سازند. نفوس غور اضافه از ۳۶۶ هزار تن تخمین شده و با این جمعیت و اضافه از ۱۹۰۰ قریه، در ردیف نُزدهمین ولایت کشور قرار گرفته است.

زراعت

اکثر زمین‌های زراعتی در این ولایت دارای خاک‌های «سندی‌لوم» بوده که برای کشت و تولید غله‌ها، سبزی‌ها و میوه‌ها و سایر نباتات مناسب است.

رشد اقتصادی و مصونیت غذایی متکی بر تنظیم منابع طبیعی، افزایش تولیدات و حاصلات زراعتی، بهبود زیربناهای فزیکی و توسعه‌ی بازارها می‌باشد. این راهی است به سوی کاهش فقر، کشت قانونی و امنیت ملی و سیستم‌های آبیاری، انکشاف زیربناها و اقتصاد روستاها، و تقویت حکومت‌داری محلی. زراعت عامل اساسی رشد اقتصادی، مصونیت غذایی، معیشت، منابع طبیعی پایدار و امنیت ملی است.

مساحت مجموعی ولایت غور ۳۸ هزار و ۶۶۶ کیلومتر مربع است که مجموعه زمین‌های زراعتی آبی و للمی آن ۱۶۴ هزار و ۸۶۶ هکتار است. از جمله ۹۸ هزار و ۵۱۶ هکتار آن للمی و ۶۶ هزار و ۳۵۰ هکتار آن آبی است. مساحت چراگاه‌های غور به سه میلیون و ۳۰۷ هزار و ۵۰۸ هکتار و مساحت جنگل‌های آن به ۶۲ هزار و پنج هکتار می‌رسد. اقلیم این ولایت برای باغداری مناسب است که خوش‌بختانه غرس نهال و ایجاد باغ‌های مثمر در چند سال اخیر به شکل گسترده‌ای ترویج و انکشاف یافته است.

جغرافیای غور

ولایات هم‌سرحد غور عبارت‌اند از فاریاب و بادغیس در شمال، دایکندی در جنوب شرق، بامیان در شرق، هلمند در سمت جنوب آن، فراه و هرات در سمت غرب آن و سرپل در شمال‌شرق آن موقعیت داشته و این ولایت در ۷۸۵ کیلومتر شمال‌غرب کابل موقعیت دارد. غور دارای ۱۰ واحد اداری به شمول مرکز ولایت می‌باشد. دولینه، دولت‌یار، چهارسده، پسابند، شهرک، لعل‌وسرجنگل، تیوره، تولک، ساغر و فیروزکوه از واحدهای اداری آن اند. این ولایت کوهستانی بوده که حدود ۸۵ درصد ولایت با کوه‌ها پوشیده شده است. صنایع دستی در غور عبارت از قالین، قالینچه، برک، گلیم، پلاس و... است که دارای کیفیت عالی می‌باشد. ۶۰ درصد اجناس تجارتی غور از هرات و ۲۰ درصد از کابل و بقیه از طریق هلمند و قندهار و همین طور از مسیر فاریاب تامین می‌شود. چهارمغز، پشم، قروت، قالین، پوست، کرک، میوه‌جات و دانه برخی از حبوبات از جمله اقلام صادراتی این ولایت می‌باشند که در ولایات هم‌جوار به فروش می‌رسد.

وضعیت کلی اقتصادی

محصولات عمده‌ای که جهت فروش به ولایات هم‌جوار و یا هم به کشورهای دیگر صادر می‌شود چهارمغز، سیب، زردآلو، کشته، گوسفند، پشم، قروت، کلول، شبدر، رشقه، زیره، شیرین‌بیان و هنگ است.

سرک‌های منتهی مرکز با ولسوالی‌ها یک هزار و ۲۹۹ کیلومتر می‌باشد، دریای مرغاب، هری‌رود، و فراه‌رود و دریاچه‌هایی که در اکثریت ولسوالی‌ها و مرکز ولایت وجود دارند قابلیت فراوان برای ایجاد بندهای آب‌گردان و تولید برق را دارند.

در ولایت غور ۵۷۰ چشمه، ۸۰۴ کانال، ۵۰ کاریز و بیش از ۶۰ دریاچه کوچک وجود دارد که آب سه دریا را تامین می‌نماید. از جمله دریای مرغاب از ارتفاع دو هزار و ۵۰۰ متری کوه حصار در انتهای شرقی فیروزکوه و تیربند ترکستان سرچشمه می‌گیرد و ۴۵۰ کیلومتر آن در داخل کشور جریان می‌یابد. طول عمومی آن به ۸۰۰ کیلومتر می‌رسد. رقبه عمومی حوزه آبگیر آن به ۳۴ هزار و ۵۰۰ کیلومتر بالغ می‌گردد.

۱. دریای هری‌رود: از انجام غربی کوه بابا در بند سرجنگل، از ارتفاع چهار هزار متر سرچشمه می‌گیرد. هری‌رود از منبع تا مصب، ۸۵۰ کیلومتر طول دارد و حوزه‌ی آب‌گیر آن به ۳۹ هزار و ۳۰۰ کیلومتر مربع ساحه می‌رسد. «دبت» آب هری‌رود نظر به بارنده‌گی‌ها در تغییر می‌باشد در بخش اولی به ۹۸۵متر مکعب در هر ثانیه می‌رسد در حالی که در بعضی نقاط به ۱۰ متر مکعب در هر ثانیه تقلیل می‌یابد.

۲. فراه‌رود: از جنوب سیاه‌کوه در جنوب بند بایان از سه هزار و ۷۰۰ متری ارتفاع از سطح بحر چشمه می‌گیرد و به استقامت جنوب‌غرب جریان می‌یابد. فراه‌رود در جریان خط و سیرش در زمین‌های غور از نواحی سیرزار، خاک یارک، پسابند، و تیوره گذشته و داخل فراه می‌شود. چون ساحه برف‌گیر فراه‌رود در ارتفاعات نسبتاً کم‌تر قرار دارد، از این رو برف‌های آن در اوایل بهار ذوب شده و به سرازیرشدن سیلاب شروع می‌کند. اکثراً زمین‌های زراعتی را در سواحل خود تخریب می‌کند. فراه‌رود از منبع تا مصب ۵۶۰ کیلومتر طول دارد. حوزه‌ی آب‌گیر آن به ۳۰ هزار کیلو متر مربع بالغ می‌گردد. «دبت» آب فراه رود در اوایل بهار به ۱۲۰۰متر مکعب در هر ثانیه می‌رسد و در تابستان به ده تا ۱۵ متر مکعب در هر ثانیه تنزیل می‌یابد.

یک سردخانه‌ی بزرگ محصولات زراعتی در کابل به بهره‌برداری سپرده شد

در مراسم بهره‌برداری از سردخانه‌ی «سفیدچهر» نصیراحمددرانی وزیر زراعت، آبیاری و مالداری، تاجران و سرمایه‌گذاران میوه و شماری از باغداران حضور داشتند.

این سردخانه دو هزار متریک تن ظرفیت و فابلیت نگهداری میوه از شش ماه تا ۱۰ ماه را دارا است. این سردخانه به هزینه دو میلیون دالر سرمایه‌گذاری سکتور خصوصی، در منطقه کوتل خیرخانه و برابر با معیارهای امروزی ساخته شده است. مساحت آن چهار جریب است.

نصیراحمد درانی وزیر زراعت، آبیاری و مالداری ضمن سپاس‌گزاری از سرمایه‌گذاری سکتور خصوصی در این سرخانه، گفت: «سهم سکتور خصوصی در همه عرصه‌ها خیلی موثر و ارزش‌مند است. بدون سکتور خصوصی دولت به تنهایی نمی‌تواند پیش برود، آرزو دارم که تاجران دیگر نیز به این عرصه توجه کنند. سردخانه‌ها در ارزش زنجیره‌ای و عمر مصرفی محصولات نقش خیلی مهم دارد و عمر مصرفی وابسته به سردخانه می‌باشد.»

حاجی حبیب‌الله رییس این سردخانه گفت: «با ساختن این سردخانه برای صدها تن به صورت مستقیم زمینه کار مساعد و از فاسد شدن میوه و سبزی‌های وطنی جلوگیری می‌شود.»

آقای حبیب می‌افزاید که پلان دارند که ساخت سردخانه‌ها را توسعه دهند.

«در حال حاضر در این سردخانه میوه‌های ولایات کابل و هم‌جوار آن در این سردخانه نگهداری می‌شود، این سردخانه را به صورت آزمایشی ساختیم، خوشبختانه نتیجه داده و پلان‌داریم در ولایت‌های دیگر چون لوگر، لغمان، ننگرهار و میدان‌وردک نیز چنین سردخانه‌ها را بسازیم.»

مالک این سردخانه هم‌چنان آماده‌گی‌اش را برای تهیه میوه و سبزی ادارات دولتی اعلان کرد و نیز از حکومت خواهان همکاری و حمایت در این عرصه شد.

حسیب رحیمی رییس اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری کابل نیز در افتتاح این سردخانه گفت: «تولید و صادرات از عمده‌ترین موارد زنجیره ارزشی و خودکفایی افغانستان است؛ این سردخانه می‌تواند در عرصه نگهداری میوه و سبزی داخلی کمک کند و از فاسد شدن میوه و ترکاری جلوگیری کند.»

به قول او، «عمده‌ترین مشکل باغداران و سبزی‌کاران ما فاسد شدن میوه‌های‌شان می‌باشد، سالانه ۲۰ تا ۴۰ فی‌صد به دلیل نبود سردخانه ضایع می‌شود، هم‌چو سردخانه‌ها نقش موثری در جلوگیری از فاسد شدن میوه و کنترل بازار و قیمت دارد.»

حاجی اختر رییس مارکیت میوه شهر کابل گفت: «امروز، روز خوشبختی برای دهقانان و باغداران می‌باشد، ساخت سردخانه ما را به خودکفایی می‌رساند، ما می‌توانیم با ساخت سردخانه‌ها بازار داخلی و خارجی را در اختیار داشته باشیم.»

رییس مارکیت میوه شهر کابل افزود نیاز است که بیش‌تر از این نوع سردخانه‌ها ساخته شود تا از فاسد شدن میوه و ترکاری جلوگیری شود.

در همین حال، نصیراحمد درانی در حمایت از سکتور خصوصی یادآور شد: «من در حمایت از شما قرار دارم و در برابر مافیای زراعتی ایستاده‌گی کردیم و می‌کنیم. آرزوی همکاری شما را نیز دارم، تعهد من به خداوند»ج« مردم و کشورم است و در برابر هر زور گو ایستاده‌ام، در این زمینه دستاوردهایی داشته‌ایم.»

وزیر زراعت گفت این وزارت حاضر است در بخش قرضه‌دهی و تحقیق با تاجران و سرمایه‌گذار همکاری کند.

وزیر زراعت گفت، «رییس صاحب جمهور وعده داده که صدمیلیون دالر از بانک ملی برای دهقانان و باغداران قرضه بدهد، در ضمن هفته آینده کنفرانسی داریم در وزارت زراعت و روی استراتژی زراعت کار می‌کنیم، استادان متخصصان و مسوولان زراعت از ولایات و مرکز به این کنفرانس دعوت شده‌اند تا نظریات‌شان را مطرح سازند و در استراتژی گنجانیده شود.»

باید گفت در جریان کم‌تر از ۱۰ روز، این دومین سردخانه‌ای است که به بهره‌برداری سپرده می‌شود. پیش از این، سردخانه‌ی زیارت‌جایی با ظرفیت ۵۰۰ تن توسط وزیر زراعت به بهره‌برداری سپرده شد.

پنجمین جشنواره‌ی گل زعفران در هرات برگزار شد

پنجمین جشنواره‌ی گل زعفران و نمایشگاه غذاهای زعفرانی با حضور صدها زعفران‌کار، نماینده‌گان سکتور خصوصی و شرکت‌های فعال در بخش زعفران، انجمن‌ها و اتحادیه‌های زعفران‌کار و نماینده‌گان کشورهای دیگر در هرات برگزار شد.

نصیراحمد درانی، وزیر زراعت، آبیاری و مالداری در سخنانی در این جشنواره گفت: «پیش‌بینی شده بود برابر با استراتژی انکشاف زعفران، ما در سال ۱۴۰۰ به تولید ۱۴ تن برسیم، اما ما راه پنج ساله را در دو سال طی کردیم.»

آقای درانی به زعفران‌کاران و فعالان این سکتور پیشنهاد کرد که روزی را برای درج در تقویم به نام روز ملی زعفران موافقت و معرفی کنند تا افغانستان مانند روز ملی جلغوزه، روز ملی زعفران نیز داشته باشد و در تقویم گنجانیده شود.

وزیر زراعت هدف این کار را ارزش‌دهی به زعفران افغانستان و استفاده از آن توسط مردم دانست.

آقای درانی گفت که تولید امسال زعفران در هرات به ۱۷ تن و در کل افغانستان به ۱۸ تن رسیده است.

وزیر زراعت گفت: «از لحاظ کیفیی جایگاه اول را داریم، از نظر کمی سومین تولیدکننده‌ی جهان هستیم، و برنامه‌ی ما این است که با حفظ کیفیت، دومین تولیدکننده‌ی زعفران شویم.»

زعفران افغانستان حالا در نمایشگاه‌های خارجی جایگاه خاص دارد و امارات، چین، هند، عربستان و کشورهای اروپایی علاقه‌مندان زعفران افغانستان‌اند.

وزیر زراعت با توجه به ممنوعیت ورود زعفران و پیازش به کشور، گفت که این کار را به خواست سکتور زعفران انجام شده و باید این سکتور در جلوگیری از قاچاق زعفران به افغانستان همکاری کند.

نصیراحمد درانی گفت که هرات، ظرفیت عظیم اقتصادی در بخش زراعت دارد و به همین خاطر بیش‌ترین بودجه به این ولایت اختصاص داده شده است.

عبدالصبور رحمانی رییس زراعت، آبیاری و مالدرای ولایت هرات در این جشنواره گفت که هفت هزار هکتار زمین در هرات کشت‌زار زعفران است و ۴۵ شرکت و انجمن در این ولایت در این بخش فعالیت می کند.

او گفت که ۱۰۰ مرکز پروسس و بسته‌بندی زعفران در سال روان تجهیز شده است.

توزیع منظم پیاز زعفران، راه‌اندازی نمایشگاه‌ها، ساخت انستیتوت ملی زعفران، ارایه‌ی سِرتیفیکِت صادرات و توزیع وسایل مورد نیاز به زعفران‌کاران، از شمار کارهایی است که وزارت زراعت برای بهبود کیفیت و افزایش تولید زعفران در هرات انجام داده است.

هم‌چنان محمدداوود هاشمی، معاون و سرپرست مقام ولایت هرات گفت: «هرات، تنها قطب اقتصادی و صنعت نیست، بلکه قطب زراعت نیز هست.» او گفت که سرمایه‌گذاری‌ها در این بخش در هرات بیش‌تر شده است.

معاون و سرپرست مقام ولایت هرات کارکردها و تلاش‌های وزارت زراعت را در زمینه‌سازی تولید، بازاریابی و صادرات زعفران اثرگذار دانست و از رهبری این وزارت تشکر کرد.

او گفت که در هرات ۱۵ هزار خانواده مشغول کار در سکتور زعفران‌اند.

در همین حال سیدعظیم کبرزانی، نماینده‌ی مردم هرات در مجلس نماینده‌گان گفت، «در سکتور زعفران، پیش‌رفت‌های خوبی داشته‌ایم، هم از لحاظ کمی و هم کیفی؛ تلاش‌های وزارت زراعت قابل ستایش است.»

آقای کبرزانی با توجه به ضرورت بلند رفتن بودجه‌ی زراعتی افزود: «بودجه سال ۱۳۹۹ به پارلمان آمده و ما تلاش می‌کنیم در پارلمان به زراعت و زعفران توجه بیش‌تر شود.»

بشیراحمد رشیدی رییس اتحادیه‌ی زعفران‌کاران هرات در این جشنواره از همکاری وزارت در افزایش تولید، پروسس بسته‌بندی و بازاریابی تشکری کرد.

هم‌چنان او از محمداشرف غنی رییس جمهور کشور، به پاس تلاش‌هایش برای بازاریابی به زعفران افغانستان، سپاس‌گزاری کرد.

آقای رشیدی هم‌چنان پیشنهاد کرد، «در

الف تا یا زعفران

ترکیب کیمیایی زعفران

محمد هاشم اسلمی، مشاور ارشد انکشاف زعفران در وزارت زراعت

● قسمت بیست‌وششم

اصول بسته‌بندی و نگهداری زعفران:

به طور عموم ظروف بسته‌بندی باید دارای مشخصات ذیل باشد:

- برای مواد غذایی سمی نباشد.
- از نظر شکل ظاهری قابل توجه مصرف‌کننده باشد.
- در مقابل نور، رطوبت، چربی و گاز مقاوم باشد.
- از نظر اقتصادی مقرون به صرفه باشد.
- در مقابل ضربات خارجی مانند ضربات فزیکی مقاوم باشد.
- درب بسته‌بندی آن به آسانی باز شود و دوخت و چاپ آن به سهولت انجام گیرد.
- بازیافت زباله‌ای آن آسان باشد و کم‌ترین خسارت را به محیط زیست برساند.

ظروف مناسب بسته‌بندی زعفران:

- ظروف شیشه‌ای،
- ظروف فلزی یا حلبی،
- ظروف پلاستیکی، فلم‌های پلاستیکی ساده و فلم‌های مرکب.

از آن‌جایی که زعفران از نظر میزان فی‌صدی رطوبت در دسته‌بندی محصولات غذایی خشک‌شده قرار می‌گیرد بنا بر این، نیاز اولیه در بسته‌بندی این محصول محافظت آن در برابر رطوبت می‌باشد، با این حال باید تا حد امکان آن را از حرارت، آکسیجن، نور و آلوده‌گی‌های محیط حفظ کرد.

بعد از آن که به اساس «تست» لابراتواری کیفیت زعفران تعیین گردید، زعفران باید در ظرف مناسب بسته‌بندی گردیده و در محل خشک و تاریک تا زمان فروش و مصرف نگهداری شود. در صورت رعایت شرایط مذکور زعفران حد اکثر تا دو سال کیفیتش را می‌تواند حفظ کند.

شرایط نگهداری زعفران

پس از خشک کردن و سرد شدن، زعفران داخل ظروف مناسب گردیده و معلومات ذیل نوشته شود.

نام تولیدکننده،
نام منطقه،
نوع زعفران،
تاریخ بسته‌بندی،
علامت تجارتی،
تاریخ قابلیت مصرف
و وزن خالص.

زعفران در محلی نگهداری شود که دمای اطراف آن بیش‌تر از ۲۰ درجه‌ی سانتی گراد نباشد و رطوبت نسبی هم از ۶۰ فی‌صد تجاوز نکند.

بهترین روش ذخیره نمودن زعفران، نگهداری آن در بسته‌های شیشه‌ای در بسته و تاریک و تا حد امکان در حرارت پنج تا ۱۰ درجه سانتی گراد است.

اجزای عمل‌کرد زعفران

هر کیلو گل زعفران ۲۱۷۳ گل با ضریب تغییرات ۹.۷۳ درصد

هر کیلو گل زعفران ۹۳.۴۷ گرم کلاله تازه

هر کیلو گل زعفران ۴۸.۹ گرم کلاله خشک

هر کیلو گل زعفران ۹۳.۲۸ گرم خامه تازه

هر کیلو گل زعفران ۲۶.۳ گرم خامه خشک

نسبت کلاله به خامه ۳ به ۱ می‌باشد.

هر ۵.۷۸ کیلو گل زعفران یک کیلو زعفران خشک (کلاله+خامه) معادل ۱۷۰.۰۰۰ گل.

پکتیا کې د جلغوزي او غوزانو د ځنګلونو د بیارغونې په پار کورنۍ قوریې جوړېږي

د پکتیا د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست د دې ولایت د طبیعي ځنګلونو د خوندي کولو او بیا رغونې په پار هلې ځلې کړندي کړي دي، په همدې موخه د پکتیا ولایت د جلغوزیو او چهارمغزو د ځنګلونو د بیارغولو په پار د ددې ولایت د ښواک ولسوالۍ خلکو ته د ۷۲ کورنیو قوریو د جوړولو د پروژو چارې رسماً پیل شوې.

په ښواک کې د ۷۲ کورنیو قوریو د جوړولو په پار پر هر قوریه لرونکي ۳۳.۷ کیلو دچهارمغزو تخم، دوه کیلو د جلغوزې تخم، ۱۳ کیلوګرامه سپینه سره، ۱۳ کیلوګرامه توره سره، یو دانه پلاستیکي اوبه شیندونکي، دوه دانې بیلچې او لاستي، دوه دانې د خشاوې وسایل، ۳۲ متره پلاستیک، یو کیلو تار، یو دانه ۱۰ لیتره د درمل شیندلو ماشین، یو لیتر د ناروغیو او آفاتو دکنټول درمل او ۱۸ دانې پلاستکي کڅوړې ووېشل شوې.

د پکتیا د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست وایي، چې دوی په دې ولایت کې د جلغوزیو او غوزانو «چهارمغزو» د ځنګلونو د بیارغونې په پار هلې ځلې کوي او د دغو ځنګلونو د بیارغونې په پار یو شمېر قوریه لرونکو ته روزنیز پروګرامونه هم جوړ کړي او ترڅنګ یې په دې ولایت کې د جلغوزې او غوزانو قوریې هم جوړې کړې دي. د یادو چارواکو په خبره ددې ولایت په اوو ولسوالیو کې د جلغوزو او چهارمغزو ۴۲۵ قوریې جوړېږي.

ددغو ۴۲۵ قوریو له ډلې ۳۶۰ هغه یې د کرنې ریاست له خوا د ښواک، ګرده څېرې، څمکني، ځاځي اریوب او جانیخېلو ولسوالیو کې او ۶۵ نور یې د کرنې وزارت د ټولنې په کچه د ځمکې او ځنګلونو د تلپاتې مدیریت پروژې (FAO/GEF) په همکارۍ د سید کرم او احمد اباد په ولسوالیو کې جوړېږي.

پکتیا د افغانستان د جلغوزیو او چارمغزو د ځنګلونو له برخمنو ولایتونو څخه دي، چې د دغو ځنګلونو یوه برخه له منځه تللې، خو اوس د کرنې وزارت د جلغوزیو ځنګلونو د بیا رغونې په هڅه کې دي.

سږکال د میدان وردګو له بڼونو څه باندې ۱۲۲ زره ټنه مڼې راټولې شوې

✍ **جمعه‌ګل اشرفي**

د میدان وردګو ولایت د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست په خبره د تېر په پرتله ددې ولایت د مڼو بڼونو حاصلات د کمیت او کیفیت له پلوه ښه شوي دي. د وردګو ولایت د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ رییس ولید احمد تسل وایي، چې سږکال ددې ولایت د مڼو له بڼونو ۱۲۲ زره او ۹۷۶ متریک ټنه مڼې راټولې او بازار ته وړاندې شوې دي. د ښاغلي تسل په خبره تېرکال دغه شمېره ۱۰۵ زره او ۲۰۰ ټنه وه، چې دا په روان کال کې ددې ولایت د مڼو د حاصلاتو کابو ۱۳ سلنه زیاتوالي ښیي.

ښاغلي تسل وایي، که په اوسط ډول د دغو مڼو د یو من بیه سل افغانۍ په نظر کې ونیول شي، د میدان وردګو ولایت د سږکال د مڼو د حاصلاتو ارزښت څه باندې ۱.۷۵ میلیارده افغانیو ته رسېږي.

په وروستیو کلونو کې د کرنې وزارت او د میدان وردګو ولایت د خلکو په هلو ځلو هرکال په دې ولایت کې پر سلګونه جریبه ځمکه کې د مڼو د نوي ورایټیو بڼونه، چې تر نورو لس چنده ډېر حاصل ورکوي جوړې شوي دي.

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت په روان کال کې هم په میدان وردګو ولایت کې د مڼو د بڼونو د ترویج په پار پر سلګونه جریبه ځمکه کې د مڼو بڼونه جوړې کړي دي.

د بڼوالو روزنه، د ګیاوو د ناروغیو کنټرول، د درملو تجویز او د بڼوالو حاصلاتو ته بازار موندنه نور هغه کړنې دي، چې سږکال د کرنې وزارت له خوا په دې ولایت کې ترسره شوې دي.

په میدان وردګو کې بېلابېل مېوې شتون لري خو ددې ولایت مڼه نړیوال شهرت لري. د کرنې وزارت هلې ځلې او د خلکو لېوالتیا ددې سبب شوې، چې میدان وردګ په دې برخه کې د پام وړ پرمختګ وکړي.

د ښاغلي تسل په خبره په دې وروستیو کې دکرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت په هلو ځلو په دې ولایت کې د بڼوالۍ چارې پراخې شوي دي او د پخوانیو او زړو بڼونو ترڅنګ د مېوو ډېر شمېر نوي بڼونه هم جوړې شوي دي.

ددغه ولایت مڼې ډېرې مشهورې دي، جورسې، مارلینګ، بیروتۍ او ژېړې مڼې یې تر نورو ډېرې مشهورې دې، دغه راز څو ډوله نورې مڼې او زردالو، ګیلاس، شفتالو، بادام، ناک، ألوبالو، انګور، چهارمغز او نورې مېوې هم په دغه ولایت کې پرېمانه کیږي او د هېواد یو شمېر ښارونو ته د پلور لپاره وړاندې کیږي.

د وردګو اقلیم سوړ او په ژمي کې یې هوا ډېره سړه اما په اوړي کې معتدله وي ځکه نو ددې سیمې مڼې او زردالو تر نورو سیمو غوره والي لري، په ځانګړې توګه د وردګو مڼې په سیمه ییز او أن نړیواله کچه شهرت لري او دغه ولایت په افغانستان کې د مڼو د تولید له اړخه مشهور ولایت دي.

نرخ، چک، جلرېز، سیداباد، جغتو او دایمیرداد ولسوالۍ او د میدان وردګو مرکز میدان ښار په دې ولایت کې د مڼو عمده تولیدوونکي سیمې دي.

په ټولیزه توګه په دې ولایت کې د مڼو څه باندې اته زره او ۲۶۴ هکټاره بڼونه شتون لري، چې د مڼو بېلابېل ډولونه (ورایټۍ) په کې اېښودل شوي دي. د دغو مڼو له ډلې جورس، مالینګ، بیرتي، ژیړې، شاهي، کدومڼه او نازک بدنې مڼې د یادولو وړ دي.

تر لاسه شوې شمېرې ښیي، چې د وردګو د مڼو سږنۍ حاصلات ۱۲۲ زره او ۹۷۶ متریک ټنو ته رسیږي، چې د کورنیو بازارونو سربېره بهرنیو هېوادونو لکه پاکستان، هند، متحده عربي امارات او چین ته به هم صادر شي.

د میدان وردګو ولایت د کرنې رییس ولید تسل وویل، چې د یاد ولایت د مڼو حاصلات له تېرو پنځو کلونو را په دې خوا په ډېربدو دي هغه وویل: «له تېرو پنځو کلونو څخه ددې ولایت د مڼو حاصلات له ۹۰ زره متریک ټنو څخه تر نږدې ۱۲۳ زره متریک ټنو پورې رسیږي. محیطي شرایطو ته په پام سره هر کال د مڼو په حاصلاتو کې بدلون راځي. په تېر ۱۳۹۷ یم کال کې ددې ولایت د مڼو حاصلات ۱۰۵ زره ټنو ته ورسېد خو سږکال نږدې ۱۲۳ زره ټنه ده.»

ښاغلي تسل زیاته کړه، چې ددې ولایت د مڼو حاصلات ډېر خو د مڼو ساتلو په پار سړې خونې او زېرمتونونه په نشت حسابیږي د هغه په خبره ددې ولایت د مڼو سړې خونې د یو زر او ۵۰۰ متریک ټنه مڼو ظرفیت لر خو په دې وروستیو کې به ددې ولایت په مرکز کې د ۵۰۰ متریک ټنو په ظرفیت د مڼو بله سړه خونه هم جوړه شي خو بیاهم ددې ولایت د مڼو بڼوالو ستونزې نه شي هوارولي او په دې برخه کې لا ډېر کار ته اړتیا شته. د ښاغلي تسل په خبره ددې ولایت د بڼوالو بله ستونزه د مېوو د پروسس د مناسب مرکز نشتون دي، د میدان وردګ د کرنې رییس وویل: «په دې ولایت کې د مېوو د پروسس مناسب مرکز نشته، چې په نړیوالو ستنډرډونو مېوه پروسس او بازارته وړاندې کړي او دا په خپله د مېوو د بازارموندنې په برخه کې لوی خنډ دي.»

ولید احمدتسل وویل، چې ددې ولایت د مېوو او سبو د پلور او بازارموندنې په پار د مېوو او سبو ټولنې هم جوړې شوي دي، چې تر دې وروسته د امنیتي ځواکونو او دولتي ادارو د اړتیا وړ مېوه او سابه به د همدغو ټولنو له لارې چمتو شي، چې دا چاره ددې ولایت د مېوو په ځانګړې توګه د مڼو او سبو د پلور لپاره ښې زمینې برابروي.

د میدان وردګو ولایت بڼوال وایي، چې د چارواکو د هڅو په تېره بیا د ولسمشر پاملرنې هیله من کړي، چې له دې وروسته به یې محصولات له خوسا کېدووژغورل شي. پخوا د میدان وردګو د بڼوالۍ محصولات د مارکېټ د نشتوالي له ستونزو سره مخ وو خو د ولسمشر په ځانګړې پاملرنه ددې ولایت محصولات په ځانګړې توګه مڼې د دولتي ادارو په خوارکي مینو کې شامل شوي دي.

بڼوال وایي، دا چاره به د میدان وردګو ولایت له بڼوالو سره مرسته وکړي چې خپل محصولات په مناسبه بیه بازار ته عرضه کړي.

ښاغلي تسل وویل، ددې ترڅنګ چې تېر کال ددې ولایت د مڼو حاصلات د وچکالۍ له امله زیان من شوي و خو بیاهم بڼوال دقناعت وړ حاصل لاسته راوړ او له خپلو حاصلاتو خوښ و. د ښاغلي تسل په خبره روان کال پریمانه ورښتونه او بڼوالو او بزګرانو سره د کرنې ریاست همکارۍ او سلا مشورې ددې لامل شوي، چې ددې ولایت د مېوو او کرنیزو توکو د محصولاتو کچه لوړ شي.

باید وویل شي، چې په دغه ولایت کې د مڼو د بڼونو صنعتي بڼه د لومړي ځل لپاره د ډاکټر عبدالوکیل خان لخوا په پرمختللې بڼه بدله شوه او ددې ولایت ګروندګر وهڅول شول، تر څو په خپلو ځمکو کې د مڼو اصلاح شوي نیالګي کېنوي.

د مڼې روغتیایي ګټې

یو انګلیسي متل دي، چې وایي: «که په ورځ کې یوه مڼه وخورئ، نو هېڅکله به ډاکټر ته ورنه شئ.»

دا خبر د دې ښوودنه کوي، چې په مڼه کې په پراخه کچه ویټامینونه او روغتیا ښوونکي مواد شتون لري. مڼه په بشپړه پیمانه د «B۲، P، B۱، A او C» ویټامینونه لري. قندونه یې په ځانګړي ډول ګلوکوز او سلولوز دي. سر بېره پر دې معدني مالګې لکه: فاسفورس، کلسیم، مګنیزیوم، پوټاشیم او نور په خپل ترکیب کې لري.

مڼه د بدن په روغتیا او د پوستکي ښکلا او تازه ساتلو کې ډېر رول لري. د ینې د ناروغیو د نقرص، روماتېزم او ډیابت د ناروغانو لپاره ښه مېوه ده.

د روغتیا پالانو له لید لوري مڼه ډېرې روغتیا یي ګټې لري، چې یوشمېر یې په دې ډول دي؛ مڼه نس ناسته له منځه وړي، د مڼې مربا ټوخي له منځه وړي او غږ صافوي، تروه مڼه یا د هغې نچوړ، چې څوک ډېر تږي کېږي د هغه لپاره ښه دي، تروه مڼه قبضیت لري او د کانګو (استفراق) حالت له منځه وړي ، تروه مڼه پخه کړئ، د خوني اسهال ښه درمل دي. مڼه په ډېره پیمانه کلسیم لري او د مڼې کلسیم له بدن سره مرسته کوي، چې د نورو خوړو کلسیم هم جذب کړي .تر نورو خوړو مخکې د مڼې خوراک اورۍ قوي کوي، مڼه اشتها ډېروي.د مڼې خوتېدلې اوبه د معدې او سږو د ناروغیو لپاره ګټورې دي.د مڼې خوراک د هغو کسانو لپاره هم ډېر ګټور دي، چې د شکرې ناروغۍ لري، ځکه چې د وینې د خوږو کچه نه لوړوي، مڼه د صفرا کڅوړه او د پښتورګو د تیږو په حل کې مهم رول لري.مڼه د بد هضمۍ لپاره تر ټولو ښه او اغېزمن درمل دي، ځکه په ډېره پیمانه پکټین لري.

د مڼې اوبه د پوستکي د ښکلا لپاره، په ځانګړې توګه د پوستکي د ګونځو په له منځه وړلو کې ډېرې ګټورې دي، د دې کار لپاره د یوې تازه مڼې اوبه را واخلئ، د شپې او سهار له مخې یې د خپلې غاړې او مخ په پوستکي وموښئ .

د یادونې وړ ده، چې په مڼه کې شته ویټامینونه د هغې په پوستکي کې ډېر دي، هغه کسان چې کولای شي د مڼې پوستکي هضم کړي، نو غوره ده، چې له پوستکي سره یې وخوري، که چېرې غواړئ، چې پوستکي یې لرې کړئ، نو غوره ده، چې ډېر نازک یې لرې کړئ .هغه کسان چې غواړي ډنګر شي، نو هرومرو دې مڼه له پوستکي سره وخوري.

دهقان

صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری
(akbar_rostami10@yahoo.com - ۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰)
مدیر مسوول: حبیب بهزاد ۰۷۰۶۷۹۸۱۴۴ - ha.behzad@gmail.com
سردبیر: نورالعین
ویراستاران: جمعه‌گل اشرفی و ظفرشاه رویی
مدیر خبر: گیتی محسنی
گزارشگران: شجاع‌الحق نوری، حشمت‌الله حبیبی، نعیم رضایی و شفیق‌الله نوری
برگ‌آرایی: نذیراحمد دستگیرزاده
توزیع: شبکه زنگ صبح - ۰۷۴۴۰۲۱۹۵۲
نشانی برقی: Public.relation@mail.gov.af
ویب‌سایت: www.mail.gov.af
فیس‌بوک: Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock
تویتر: @MAIL_AF
شماره‌های تماس: ۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰ ۰۷۴۸۰۰۹۱۳۷
آدرس: جمال مینه، کارته سخی، کابل، افغانستان
به‌جز گزارش‌ها و سخن دهقان، مسوولیت متباقی مقاله‌ها به نویسنده‌گان آن بر می‌گردد.

Dehqan weekly

Supporting Domestic Products,
A Step toward Economic Independence

No: 81 - Dehqan Weekly - Saturday November 23, 2019

5th National Saffron Flower Festival Held in Herat

Translated by: Azizullah Popal

The fifth National Saffron Flower Festival and exhibition of saffron-made food were held in Herat in presence of hundreds of saffron workers, representatives of private sector, and companies active in saffron production, saffron union members, and representatives of other countries.

Nasir Ahmad Durrani, minister of agriculture, irrigation and livestock (MAIL), in the ceremony said, "It was predicted that, in line with the saffron development strategy, we would produce 14 tons of saffron by 1400 (2021) but we reached the target only in two years."

Mr. Durrani also suggested saffron workers and saffron activists to add National Saffron Day in the calendar just like Pine Nuts Day.

Mr. Durrani said our aim is to give credit to Afghan saffron so that people use it.

Mr. Durrani added that the total saffron production has reached to 17 tons in Herat this year, and 18 tons across the country.

"Qualitatively, we are the first in the world, and from quantity perspective, we are the third largest saffron producer in the world. Our plan is to be the second largest producer of saffron in the world," Durrani said.

Afghan saffron is now featured in foreign exhibitions and the UAE, China, India, Saudi Arabia and European countries are fond of Afghan saffron.

The agriculture minister said that the imports of saffron and its bulb were prevented into the country at the request of saffron sector and urged the sector to prevent smuggling of saffron to Afghanistan.

Nasir Ahmad Durrani said Herat has enormous economic capacity in the agricultural sector and that is why most of the budget is allocated to the province.

Meanwhile Abdul Sabor Rahmani, provincial agriculture director, also addressed the ceremony and said that 7,000 hectares of land is cultivated saffron in the province, adding that 45 companies and unions are working in saffron sector in the province.

Mr. Rahmani also added that 100 saffron processing and packaging centers have been equipped this year.

Regular distribution of saffron bulbs, launching exhibitions, building the National Institute of Saffron, providing export certificates and distributing the required equipment to saffron farmers are among the tasks the Ministry of Agriculture has done to improve the quality and increase production of saffron in Herat.

Mohammad Dawood Hashimi, acting and deputy Herat governor said, "Herat is not only the economic and industrial hub, but also the agricultural hub."

Mr. Hashimi considered the functions and efforts of the Ministry of Agriculture effective in the production, marketing and export of saffron and thanked the Ministry's leadership.

Sayed Azim Kabarzane, Herat MP, said, "In the saffron sector, we have made good progress, both quantitatively and qualitatively; the efforts of the Ministry of Agriculture are commendable."

Bashir Ahmad Rashidi, head of saffron workers union, also thanked the Ministry of Agriculture for its cooperation in increasing production, packaging and marketing processes. He also thanked President Muhammad Ashraf Ghani for his efforts of marketing for Afghan saffron.

Mr. Rashidi suggested that more attention should be paid on marketing and smuggling of saffron to Afghanistan must be prevented.

د بزګرانو د اړیکو مرکز

۱۵۰

ګرانو بزګرانو؛
له ۱۵۰ وړیا شمېرې سره اړیکه ونیسئ او د کرنې له
کارپوهانو سره خپلې ستونزې شریکې کړئ، ستاسو
د ستونزو هوارولو په پار به ډېر ژر تاسوته ځواب
درکړل شي.